

"ПЕДАГОГІКА КАЛАБАНИ"

Практична реалізація принципів природовідповідності та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіти

Катерина КРУТІЙ,

*д-р пед. наук, професор кафедри дошкільної та початкової освіти,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського*

Розпочався літній оздоровлювальний період. Аби він пройшов з максимальною користю для дітей, радимо прислухатися до порад авторки статті. Вчена пропонує разом поміркувати над практичним втіленням принципу природовідповідності в освітній процес, використанням можливостей глини та вільної дитячої гри, а також уточнити поняття — здоров'язбережувальні, здоров'яформувальні та здоров'ярозвивальні технології.

ПРИРОДОВІДПОВІДНІСТЬ ЯК БАЗИС РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

Загальновизнано, що *принцип природовідповідності* — один із фундаментальних і системоутворювальних у педагогіці дошкільного дитинства.

Освітняні із цим погоджуються, але як практично його реалізувати, знають (не кажучи вже про вміння) не всі. На жаль, вибудувати повністю на цьому принципі освітній процес не вдалося поки що нікому.

Сплеск в останні десятиліття інтересу до етнічної культури, зокрема й до етнопедагогіки, сприяв осмисленню принципу природовідповідності в контексті уявлень українського народу, а саме виокремленню таких напрямів як етнопедагогічна закономірність, екологічне спрямування і здоров'яутворювальні технології в освіті.

За різних підходів до тлумачення принципу природовідповідності в педагогіці дошкільної освіти (а їх щонайменше 12) дослідники одностайні в тому, що спільним для них усіх є *усвідомлення єдності людини і природи, що не допускає порушення природного порядку речей*.

Видатні педагоги (Я. А. Коменський, Ж.-Ж. Руссо, К. Ушинський та ін.) вказували на необхідність урахування в освіті принципу природовідповідності, розглядаючи його як *основний базис розвитку людини*, що впливає із самої її природи.

Відповідно до цього принципу можемо сформулювати такі тези:

- ♦ дитині притаманні природно-генетична схильність до прекрасного, прагнення до розкриття свого природного потенціалу;
- ♦ розкриття природного потенціалу відбувається не само собою, а лише під впливом певних чинників;
- ♦ розвиток дитини відбувається за принципом нескінченності, межі вдосконаленню немає.

ЧИ НЕ "ЗАБАЛАКУЄМО" ПРОБЛЕМУ?

На жаль, у практиці роботи закладів дошкільної освіти спостерігаємо "забалакування" проблеми здоров'я. Розмов про здоров'я вихованців на педагогічних нарадах, семінарах, консультаціях часом навіть забагато. Майже щороку педагогічні колективи, плануючи свою роботу, визначають методи збереження здоров'я дітей чи запровадження нових здоров'язбережувальних технологій. Проте віднайти струнку і зрозумілу комплексну технологію, спрямовану на творення здоров'я сучасної дитини дошкільного віку, непросто не лише вихователю-початківцю, а й досвідченому керівнику.

Існує такий педагогічний феномен: обговорюючи певну проблему, розглядаючи її зусібіч, людина знімає частину внутрішнього напруження, що виникло у зв'язку з цією проблемою. У результаті реальна діяльність щодо розв'язання складної проблеми підмінюється розмірковуваннями

